

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

496

Hely

Idő

"1924"

Személy

Szerző:

Cím: *A sportoló Budapest*

Forrás:

újság

Bp

(Hely)

1924. 7. 17.

(Idő)

(Köt. v. füz.) (O)

A sportoló Budapest

Lóháton a főváros környékére — A svábhegyi golfpálya — Kik hódolnak a halászat sportjának — Ezer meg ezer csónak a Dunán — Lawn-tennisz — A Császár-uszoda és gyerekek mulatsága

Budapest sportjáról próbálunk itt képet adni. És megállapítani, milyen örvedetes arányokat ölt a sport minden ága a mi fővárosunkban is. Gyerekek, ifjak, öregek, aki csak teheti, lendít az egészségén némelyest valamilyen testedzéssel. Kinek mi esik a legjobban, kinek mihez van a legtöbb kedve, hájlama és módja. Mert a sportnak vannak olyan ágai is, amelyeknek gyakorlása nem kerül többé egy

feketekávénál, amelynél hajdanta szivesebben ült az ifjuság a füstös kávéházban, sem hogy kiment volna a levegőre a szabadba, hogy a tüdejét szellőztesse, az egész lelkét felüditse. Angliában öreg urak egyetlen labdával egész vasárnap délutánokon eljászanak. Itt ugyan még nem tartunk, de szívesen jegyezzük fel, hogy az egészséget adó sport minden ága évről-évre tért hódít.

Kilovaglások Budapest környékére

Bármily különösen is hangzik, szemben az autó döntő térfoglalásával, a lovassport az egész világon páratlan lendületet kapott. Nincsenek lovasjárművek hovatovább sehohol a világon, viszont a lovas-sport, a lovaglás olyan arányokat ölt Európa összes metropolisáiban, mint azelőtt soha. A mi számunkra ez különösen örvedetes, akiknek az a régi hírünk, hogy lovasnemzet vagyunk, amit egyébként most, hogy lovasaink a külföldi nemzetközi mérkőzéseken igen nagy sikerrel szerepelnek, ismét bebizonyítottunk.

A magyar lovas-sport fellendítésén nálunk budapesten egész sora a lovas-egyesületeknek fáradozik és pedig napról-napra fokozódó eredménnyel. Az élükön természetesen a Nemzeti Lovarza áll, amely a régi magyar

lovasszellemnek legpregnansabb ápolója. A magyar arisztokráciának tagjai, a társadalom előkelőségei egész télen itt lovagolnak az Esterházy-utcai lovardában, amely a karusszelek, díjugratások idejében együtt látja a magyar társasélet színejavát.

A lovaglás, mint nyári sport egészen más. A rekkenő hőségben nem élvezet sem embernek, sem állatnak a fedett lovarda, — tavasszal, nyáron, ősszel kilovagolnak azok, akik a téli hónapokban akár itt, akár a főváros más lovardáiban hódolnak a lovas-sportnak.

Ennél aztán nagyobb passzió, zavartalanabb öröm el sem képzelhető, különös tekintettel arra, hogy Budapest környéke a legszebb, legpáltozatosabb lovaglási terep. A lovakat, amennyiben a városban állanak, ki-

vezetik vagy a Jattersalhoz, ahol szintén új lovarda létesült, vagy a lóversenytérig és a lovasnők, lovasok itt ülnek nyeregbe. És innentől kezdve már vigan lehet ügetni kifelé a városból, akár a Lóverseny-tér mentén, a Rákosi gyakorlótéren keresztül, akár a Ferenc József-laktanyánál a külső Kerepesi-úton Mátyásföld irányába. Mindenütt kitűnő lovaglótutak, amelyeket azonban bármely irányban is jön a lovas junius végétől kezdve alig vesz igénybe. Mert hiszen a földeket beláthatatlan térségben és messzeségben learatták és a tarló tudvalevőleg a leg ruganyosabb lovaglási terep. Tarló pedig nyáron egy ideig a főváros egész határa és marad akkor is bőven, ha javarészt az időköznyar folyamán fel is szántják.

Az utirányban is van bő választék, ki merre akar lovagolni. Rákosszentmihály, Rákosliget, Mátyásföld Kerepes, Sashalom, másrészt Káposztásmegyér, Alag, Főth, kora tavasztól késő őszig olyan lovaglótutak és terek, amelyeknél a lovaglósport hazájában, Angliában, sincs külön. És valahányszor kimegy az ember, a kép mindig változik, aszerint, hol milyen mezei munkák folynak. De mindig lebilincselően szép és pittoreszk a messzi távolban Budapesttel, amelytől egy-egy ilyen kilovaglás alkalmával úgy érzi az ember, mintha ezer és ezer kilométernyi távolságra volna.

A kilovaglások időpontja: kora reggel, vagy a késő délutáni órák és attól függ, hogy egy-egy társaság hová, helyesebben milyen távolságra igyekszik. A lovaglási átlag körülbelül 12—15 km., de megtörténik akárhányszor, hogy kipróbált lovon megtesz egy ilyen kirándulás alkalmával 40 km.-t is, természetesen helyes beosztással úgy, hogy sem a lovas, sem a ló ki ne merüljön. Lépés, ügetés, vágatás váltakozva a talajviszonyok szerint. És ami az ilyen excursionsokban legkedvesebb, hogy miután egy-egy pataknál lehűtötték a

16 lábát, alkalmas helyen leszállnak a nyereg-
ből, megeresztk a hevedert és *legeltetik* a
hüségese állatokat, mialatt a lovas a *mezei*
munkások munkájában és éneklésében gyö-
nyörködik. De ami ebben a messzi elhangzó
dalban kissé meglepő, hogy a főváros kör-
nyékbeli leányok, legények, mialatt aratnak,
már nem a régi, híres magyar nótákat ének-
lik, hanem azokat a furcsaütemű és pajkos-
szövegűeket, amelyeket pesti barokból és
egyéb lokálokból ismerünk. Csak természe-
tes, hogy a legnagyobb keletje még mindig a
'*Szeret-e még? és Lesz maga jusz is az enyé-
nem van, annak dacára, hogy ezeket már a
pesti gramfonok (majd azt mondtam ver-
lik) se játsszák.*

Érdekes megfigyelés, hogy az *arisztokrá-
cia*, mely a télen a legszorgalmasabb látoga-
tója a fedett lovardának, a pesti kilovaglás-
ban nem talál nagy gyönyörűséget és *ameny-*

nyiben kilovagolnak mégis, ezt szinte *inkogni-
tóban* teszik. Főként a concursok és az *őszi*
falkavadászatok érdeklik őket. Igaz, hogy
javarészüik a szezonban nincs Budapesten és
akik közülük lovagolni akarnak a szabadban,
van erre bőven módjuk a birtokukon. Vi-
szont, ha közben Pesten időznek, akkor is
inkább lovagolnak a lovardában, semhogy ki-
mennének.

Ami a lovaglást magát illeti, ma már a
hölgyek is kilenctizedrészt férfi-nyeregben,

férfimód lovagolnak. Igaz, ez sokkal nehe-
zebb és távolról sem olyan graciózus, mint
a női ülés. Dehát külföldről jött divat, mint
ahogy a rövid szoknya, a rövid haj is az és
külföldön a női nyeregben való lovaglást ma
már egyáltalában nem csinálják. Nálunk
egyedül a *concours-lovaglónők lovagolnak*
már csak női nyeregben, helyesebben női
nyeregben is, de a lovaglást magát annak

idején *férfi-nyeregben tanulták* meg, amely-
ben ezt sportot nagyobb tökélyre lehet vinni.

Hosszu volna névsorát adni azoknak a
hölgyeknek és uraknak, akik a lovaglás sport-
ját nálunk, Budapesten kultiválják. A *társad-
alom minden rétegéből* rekrutálódnak a lo-
vasnők, lovasok, de teljes határozottsággal
megállapítható, hogy civilekről szólván e
legszebb, legnemesebb sport gyakorlatában a
hölgyek többségben vannak. Talán mivel
több a pénzük és mindenesetre több az ide-
jük. Holott a lovaglás ma már *nem sokkal*
költségesebb passzió egyéb sportnál és az
ujjonnan alakult lovaglóliskolák révén, melyek
mégis *kevésbé exclusívek*, mindenki számára
elérhető. Sőt, mint halljuk, legutóbb a *Sváb-
hegyen is alakult egy lovarda*, hogy a lovag-
lást az ott nyaralók között népszerűsítse.

A civileken túl meg kell még emlékeznünk
a *fiatal katonatisztekről*. Közöttük olyan
művészei vannak a lovaglósportnak, akik
teljes joggal emlékeztetnek a *régi híresekre*.
Ezeket mi lovasok, akárhányszor megcsodál-
juk, amikor a kora reggeli órákban keresz-
tüljövünk a rákosi gyakorlóterén, ahol olyan
mozgalmas az élet, mint amilyen nem volt a
béke boldog idejében sem.

A sportok között talán a legelegánsabb, leg-
finomabb és mondhatnánk a legkényelmesebb a
golf. A golfozó társaság *szigoruan exkluzív*, amit
az is biztosít, hogy Budapesten egyetlen golfpá-
lya van. A *balatonfüred*é leszámítva, amely csak
a nyári szezonban van üzemben, a svábhegyi pá-
lyát *Magyarország egyetlen golfpályájának* szá-
míthatjuk. Ezt a sportot pedig csak nagyon gon-
dosan és szakértelemmel felépített és karbantar-
tott pályán lehet gyakorolni. Már csak azért is
Magyarországnak erre az egyetlen pályájára van
utalva mindaz, aki az angolok decens sportjával
akar foglalkozni. Természetes, hogy a *Magyar*
Golf Club tulajdona a svábhegyi golfpálya, kényel-
telen erősen korlátozni a felvételt és egyrészt a

társaság összetétele; másrészt a játékosok megfe-
lelő számának kedvéért gondosan megválogatni
a felvételre jelentkezőket,

A golf nálunk nem nagyon népszerű, de Ang-
liában és Amerikában alig van valaki, aki ne
tudná ezt az uri játékot. A *golftjáték vagy golf-
sport nem jár fizikai megerőltetéssel*, csak ügyes-
ség és gyakorlat kell hozzá. Eppen ezért *nők és*
férfiak egyaránt játszhatják, éppen úgy, mint
gyermekek és öregek. Ki ne látta volna illusz-
trált lapok képei között az öreg *Rockefeller*-
t, aki aggastyán kora ellenére szenvedélyes és ki-
tűnő golftjátékos? Vagy *Edisont*, a nyolcvanéven
felüli nagy feltalálót, aki komoly elfoglaltsága-
ban is talál időt és alkalmat, hogy golfozzék?

A golfozás nem jelent egyebet, mint *egyórás*
csendes sétát egy nagyon szép, gondozott, puha
gyepen. Közben kedvére beszélgethet a társaság,
megállhat pihenésre. Hosszu, kampósbot-alaku
kalapáccsokkal billiárd-golyószzerű elefántcsont-
labdákat terelnek ügyes ütésekkel a cél felé,
amit zászlók jeleznek. Kilenc, vagy nagyobb pá-

lyán tizennyolc lyuk áll a pálya végén. A nyer-
tes az, aki a *legkevesebb ütéssel* tudja labdáját
a lyukba gurítani. Kezdőknek *tíz, husz ütés sem*
elég, gyakorlott játékosok *négy-öt ütéssel* jutnak
el a célig. A *rekord három ütés*. Két erős, amely-
lyel a nagykiterjedésű mezőn röpitik végig a go-
lyót és egy gyengébb, amely közvetlen közelről
irányítja a lyuk felé.

A Magyar Golf Club pályája a *Svábhegyen*,
helyesebben a Svábhegygel összefüggő *Széche-
nyi-hegyen* van. A területe *negyven hold*. A Sze-
chenyi-hegyi fogaskerekű állomástól északra el-
terülő mezőn haladva csakhamar vastag geren-
dákából összeállított kerített pillantunk meg és
mögötte *Wahl Oskár* lovas sajtáságos, svájci-
stílusban épült nyaralóját és majorságát. A villa
a *Hegyháti-uton* van, amelynek a másik oldalát
egész hosszúságában foglalja el a golfpálya ápol-
t gyepe. Délutánonként a sétálóknak akárhányszor
láthatnak társaságokat, amelyeknek tagjai nagy

lendülettel röptik a dombos-völgyes pálya végételjébe labdáikat. Nézőnek persze *unalmas látvány* a golf, hiszen *a labdát messziről alig látja*, még kevésbé a célt, amely felé repül.

A budapesti golfklubnak kiváló angol tréner van, aki a haladottabb játékosokat tanítja. A neve *Malcoln Goodwillie* és Angliának hosszú időn keresztül *professzionista golfbajnoka* volt. A budapesti *előkelő társaságnak számos tagja* állandó vendége a pályának. Az angol, amerikai, német és francia követek passzionátus golfljátékosok. *Gombaszögi* Frida jár fel gyakran golfozni. Csaknem minden nap ott volt budapesti tartózkodása idején *Petráss Sári*. *Lengyel Menyhért* idén *díjat is nyert* a golfbajnokságon. A golfklubnak egyébként *kétszáz tagja van*, mind az előkelő társaság köréből.

Anglia és Franciaország népszerű sportja, a horgászat, nálunk még gyermekéveit éli. A legtöbb ember csak mosolyog, ha valakit horgászfelszereléssel lát a villamoson s el sem tudja képzelni, hogy mi élvezet lehet órák-hosszat ülni a víz mellett és lesni a pedzót, vajjon mikor meríti alá a hal. Pedig a horgászás nemcsak annyiból áll. Szép és izgalmas sport, amely nemcsak a figyelmet és az idegeket köti le, de egyes ágazataiban a test minden izmának dolgot ad. S azonkívül a leg-tökéletesebb szellemi pihenés is, mert a szenvedélyes horgász bizony egész idő alatt nem gondol másra, minthogy hogyan csapja be a halat s ezáltal a napi gondoktól és robotmunkától elcsigázott idegei megnyugszanak. Csak nálunk még kevesen jöttek rá a szépségeire.

Budapest horgászai — lehetnek vagy másfélezren — a társadalom legkülönbözőbb rétegeiből rekrutálódnak össze. Sok közöttük a vidékről ideszakadt ember s ezek a szabad természet utáni vágyakozásukat elégítik ki ezzel a sporttal. De nem egy telivér fővárosi is van soraikban, aki külföldön ismerte meg a horgászat szépségeit.

A horgászok egyrésze *Dietsl Lajos* h. államtitkár és *Bányay Árpád* főtanácsos vezetése alatt álló egyesületben tömörül, amelynek díszelnöke a legkiválóbb magyar sporthorgász: *Szurmay Sándor* báró ny. honvédelmi miniszter. Ez az egyesület adja meg a lehetőséget a fővárosi horgászoknak, hogy sportjuknak hódolhassanak. Az egyesület bérel ugyanis a főváros környékén néhány vízterületet, ahol legalább az eredményesség reményével lehet horgászni s némi ügyességgel és szerencsével nem egyszer két-három kilós sőt nagyobb halakat is szárazra hozhat a horgász. Mert a többi, nem horgászegyesületi víz, bizony agyon van zsarolva. Állandóan szűrők hálóikkal a halászok, akik csak azt nézik, hogy a törvényes mérték minimumát

eléri-e a hal, azzal azonban már nem törődnek, hogy jövőre lesz-e mit fogniok. Nagyon alacsony vízállással persze a horgászegyesület vizei is megromlanak, mert az apadó vízzel a halak kimennek a nagy Dunára, ahol előbb-utóbb a halászok hálójába kerülnek. Ezért azután általános is a panasz a pestkörnyéki vizek halszegénysége miatt.

De bármilyen kevés is a hal, a szenvedélyes horgászok, különösen vasár- és ünnepnapokon, hátizsákkal és horogbotokkal felszerelve nekivágnak a főváros és környéke vizeinek. A Duna belső partjain leginkább iskolásfiúk horgásznak vékony kis botokkal, apró horoggal, amelyre legyet tesznek. Leggyakoribb zsákmányuk a 10—20 centiméter hosszú szélhajtó küsz, amelyből akárhányszor harminc-egyen darabot is összeszed egy-egy ügyesebb fiú. A Császár- és Lukácsfürdők előtti, továbbá a Müegyetemnél levő melegvíz befolyások környékét már inkább a felnöttek lepik el, akik akárhányszor negyedsöt félkilós halakat is fognak. Nagyobb azonban nem igen akad itt a horogra.

A horgászok többsége azonban a városon

kivül keresi a multságát. Igen sokan járnak a lágymányosi téli kikötő vizére, ahol a Budapesti Sporthorgászok Egyesületének a főtelepe van. Az egyesület tagjai itt legnagyobb-részt csónakról horgásznak több, de mostanában kevesebb eredménnyel. De megvigasztalhatja őket az a tudat, hogy a partról horgászok szerencséje sem nagyobb. A fürdőzők és csónakázók ugyanis annyira nyugtalanítják a vizet, hogy a különben is ijedős halaknak nincs kedvük a csalétekbe harapni.

Az egyesület tagjai éppen ezért inkább a városi holt Dunaágot, továbbá a nagytétényi sertéshizláló molóját keresik fel, ahol némileg eredményesebben szórakozhatnak. *Galló Gyula* ny. ezredes, *Görgey Titus*, a madártani intézet igazgatója, *Fertsek Leó* fővárosi tiszt

ügyész, *Pilinszky Zsigmond*, *Szilágyi Kálmán* és *Kornai Rezső* operaénekesek és a fővárosi társasélet számos más ismert tagja igen gyakran hódolnak itt horgászszedélyüknek. Az eredmény persze igen gyakran minden ügyeskedés és szakavatottság ellenére is minimális, de annál nagyobb az öröm, ha néhanapján egy igazán szép, négy-ötkilós hallal kell megbirkózni. A küzdelem izgalommal teljes percei ilyenkor kárpótolják az igazi sporthorgászt az eredménytelen napokért. Természetesen mindenki azt szeretné, ha az ilyen kárpótlás lenne a gyakori, sőt rendes eset s az eredménytelen napok tömege, amikor csupa visszadobni való apróság akad a horogra, a kivétel. De erről mindaddig, amíg a fővárosi hálózó halászok csak kiveszik a halat a vízből, ivadékat azonban bele nem helyeznek, szó sem lehet. Pedig milyen gyorsan nőnének a halak, ha csak horgászok fognák őket! A multkoriban például egy körülbelül félkilós csuka akadt a lágymányosi téli kikötőben az egyik horgász horgára s mire a szerencsés sportember a Boráros-térig ért vele, már kétkilósra növekedett a hal. (Igaz,

hogy nem a mérlegen, csak az előadást hallgató horgásztársak előtt.) Már ezért is állami támogatásban kellene részesíteni a sporthorgászatot, mint fontos nemzetgazdasági tényezőt.

Vasárnaponkint ötezer csónak van a Dunán

Rengeteg hive van Budapesten az evezőssportnak. Aki vasárnap reggel az óbudai, vagy újpesti Dunaparton jár, a csónakok ezreit láthatja, amint huznak lefelé Római-fürdő, Szentendre, Horány irányába. Nehéz volna arra válaszolni, hogy tulajdonképpen kinek a sportja az evezés. Nincs olyan társadalmi osztály, ahonnan ne kerülnének ki igen bőségesen az evezősök. Az evezősklubokban még nagyjában egy-egy társadalmi osztály fiai tömörülnek, de a vadevezősök azután nem ismernek egymás között különbséget. Demokratikus sport: a Duna mindenkié.

Állandó látogatója volt a Dunának Nádossy Imre főkapitány, aki most egy időre kénytelen lemondani kedves sportjáról. Markáns alakja azonban hiányzik a Duna tükréről és bizony még ma is sokat beszélnek róla az evezősök. Helyette azonban új hive van a Dunának. Fedák Sári.

Szenvedélyesen megszerelte ezt a behemót vizet és gyakran tűnik fel alakja, *amint férfias erővel sportol.* Rendes utja Horányba visz. Ott szokta kipihenni hangos jókedvében a — fáradsalmait.

De nem csak a népszerű Zsazsa képviseli a Dunán a művészvilágot. Igen gyakran tűnik fel a Hunnia csónakjaiban *egy hatalmas alkatu, napbarnított férfi, aki nyugodt eleganciával evez Szentendre felé.* Ez az impozáns férfinak Odry Árpád, a Nemzeti Színház örökös tagja, aki egyike a legszenvedélyesebb evezősöknek. Rajta kívül többen is képviselik a Nemzeti Színházat. Mindenekelőtt a már nem is nemzeti Kiss Feri, azután pedig a színház népszerű, mindig jókedvű és udvarias titkára, Mészáros Sándor igyekszik levezetni magáról a kilótöbbleteket.

Egy volt és hihetőleg rövidesen ismét szingizgató: Bárdoss Artur is ennek a sportnak a hive. És hogy az egyéb sportágakról is beszéljünk, az MTK vezére, Brüll Alfréd is sok idejét tölti a Dunán.

Ezek az urak azonban hétköznapi evezősök. Akik a sportért magáért eveznek. A nagy többség nem innen kerül ki. Az evezősök nagy többsége a — week-endért evez. Mert itt a sport egyesül a legnagyobb mulatsággal. A weekendezők kora reggel felrakják egész napi élelmüket a csónakra és fürdőruhában elindulnak a Dunán. Az újpesti hid tájékán egyesül a két dunaág evezőseinek hihetetlen tömege. *Ezen a környéken csónak csónak hátán halad és van dolguk a kormá-*

nyosoknak, hogy az összeütközéseket kikerüljék. Szerencsére ez a szakasz rövid és néhány perc múlva elérnek a Római-fürdőbe, ahol a csónakok jórésze megtelepedik. A Duna-strand szélén egymásután kötnek ki a csónakok, gazdáik pedig megkezdik egész napra szóló multságukat a hűvös vízben és a vízpartján.

A nagy tömeg azonban tovább megy. Innen kezdve egyenkint fogy az evezősök tömege. Kilenc óra felé már *végig a csillaghegyi, békásmegyéri, budakalászi, pomázi és szentendrei parton — sátrak állanak.* A jobbára fiatalemberekből és fiatal leányokból álló evezős társaságok sátrat ütnek és megkezdik vakációzásukat. Fürdőruhában heverésznek a parton, dalolnak, muzsikálnak és főleg esznek. *Állandóan esznek.* Percek alatt enyésznek semmivé impozáns szalámirudak és hegyekkel konkuráló körözött liptói tömegek.

Néhol egész családok ülnek együtt. Még a nagymamát se hagyják otthon. *A weekend-leleményre jellemző módon alakítanak zenekarokat.* Öt-hat csónakra való fiatalság közös helyen üt sátrat és ilyenkor persze nehéz tánc nélkül az élet. Már segítettek a dolgon. A költséges instrumentumok helyett mindössze *egy szál hegedűt és egy dobót visznek magukkal.* A múlt vasárnap evezősei a tanuk, hogy ez a két hangszer is nagyszerű dzseszbend zenekarnak bizonyult. Legalább is olyan élvezettel táncoltak a muzsikájára, mintha a Bachmann-dzseszbend verte volna.